

Otto Andersson r ym.

Keskustelualoite naisiin kohdistuvasta väkivallasta Suomessa

Eduskunnan puhemiehelle

Naisiin ja tyttöihin kohdistuva väkivalta on ihmisoikeusrikkomus ja merkittävä tasa-arvo-ongelma, jolla on hyvin vakavia ja traagisimmissa tapauksissa jopa kohtalokkaita seurauksia. Ilmiöllä on myös laajat yhteiskunnalliset vaikutukset.

Suomessa tilastot naisiin kohdistuvan väkivallan määrästä ovat hälyttävät. Naisista yli puolet on kokenut fyysistä väkivaltaa, seksuaalista väkivaltaa tai uhkailua. Myös seksuaaliväkivalta on yleistä: 16 prosenttia suomalaisista naisista on joutunut raiskauksen uhriksi elämänsä aikana. Eri-tyisesti vähemmistöryhmiin kuuluvilla naisilla on korostunut riski joutua väkivallan uhriksi. Viranomaisten kyky tunnistaa muun muassa kunniaan liittyvää väkivaltaa ei ole vielä riittävällä tasolla.

Pelko väkivallasta heijastuu naisten arkeen vaikuttaen heidän turvallisuudentunteeseensa kotona, julkisissa tiloissa ja verkossa. Väkivaltaan liittyy myös uhria aliarvioivia ja syyllistäviä asenteita. Tuoreen tutkimuksen mukaan joka neljäs 18—35-vuotias mies ajattelee, että naiset voivat ansaita heihin kohdistuvan väkivallan esimerkiksi ulkonäön, pukeutumisen tai käytöksen takia.

Naisiin kohdistuva väkivalta aiheuttaa paitsi inhimillistä kärsimystä myös suuria kustannuksia yhteiskunnalle. Esimerkiksi julkisessa terveydenhuollossa käytetään joka vuosi 150 miljoonaa euroa lähisuhdeväkivallan seurausten hoitoon, ja lähisuhdeväkivaltaa kokeneet naiset käyttävät terveys- ja sosiaalipalveluita kaksi kertaa enemmän kuin väestö keskimäärin.

Lähisuhdeväkivalta vaikuttaa negatiivisesti myös lapsiin. Mikäli perheessä esiintyy toistuvaa parisuhdeväkivaltaa, on varsin yleistä, että perheen lapset ovat joutuneet todistamaan tätä. Lapsuuden kokemus väkivallasta on paitsi traumaattista se myös lisää riskiä kohdata parisuhdeväkivaltaa myöhemmässä elämässä, mikä korostaa väkivallan ylisukupolvisuutta ja siten ennaltaehkäisyn tärkeyttä.

Suomi on sitoutunut torjumaan naisiin kohdistuvaa väkivaltaa kansainvälisten ihmisoikeussopimusten kautta, kuten Istanbulin sopimuksella. Suomi ei kuitenkaan täysimääräisesti toteuta Istanbulin sopimuksen velvoitteita ja onkin saanut kansainvälisiltä tahoilta huomautuksia riittämättömistä toimista useilla hallituskausilla. Ensi vuonna tulee täyteen 30 vuotta naisten ja tyttöjen oikeuksia koskevasta YK:n Pekingin julistuksesta ja toimintaohjelmasta. EU-tasolla sovittiin helmikuussa 2024 kaikkien aikojen ensimmäisestä naisiin kohdistuvaa väkivaltaa ja lähisuhdeväkivaltaa koskevasta EU-laista.

Keskustelualoite KA 30/2024 vp

Siitä huolimatta, että työtä on tehty vuosikymmenten ajan, on naisiin kohdistuva väkivalta edelleen merkittävä ongelma Suomessa. Järjestöt tekevät arvokasta työtä sekä uhrien suojelemiseksi että ongelman esiin nostamiseksi, mutta samanlaista käännettä parempaan kuin muiden vakavien rikosten kohdalla ei ole tapahtunut. Kierre on saatava loppumaan. Naiset itse eivät pysty lopettamaan heihin kohdistuvaa väkivaltaa — vain väkivallan tekijät voivat sen tehdä. Tyttöjen ja naisten turvallisen arjen eteen on tehtävä määrätietoista työtä yhteiskunnan eri sektoreilla. Jokaisella tytöllä ja naisella on oikeus elää ilman väkivaltaa tai sen uhkaa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta käy ajankohtaiskeskustelun naisiin kohdistuvasta väkivallasta Suomessa.

Helsingissä 25.11.2024

Otto Andersson r
Matias Marttinen kok
Jani Mäkelä ps
Tytti Tuppurainen sd
Antti Kurvinen kesk
Oras Tynkkynen vihr
Aino-Kaisa Pekonen vas
Peter Östman kd
Harry Harkimo liik
Timo Vornanen tv